

RUSSIA BEYOND THE HEADLINES

Danica Purg: “Rusi so postali malo skromnejši”

27. februar 2017 POLONA FRELIH

Ustanoviteljica Poslovne šole Bled ter Mednarodnega združenja za razvoj managementa v dinamičnih družbah (CEEMAN) in mednarodno prepoznavna Slovenka na področju poslovnega izobraževanja z izjemnim občutkom za geopolitično situacijo je spregovorila o poslovnih razmerah v Rusiji in Sloveniji, osebnih izkušnjah s Putinom in Medvedjevim ter o svojem delu na Vzhodu.

Vir: Danica Purg: Osebni arhiv

Danica Purg je ustanoviteljica Poslovne šole Bled ter Mednarodnega združenja za razvoj managementa v dinamičnih družbah (CEEMAN), ki je v Sloveniji orala ledino na področju poslovnega izobraževanja. Po svojem prispevku k prepoznavnosti Slovenije v mednarodnem okolju jo lahko uvrstimo nekje med Ano Roš in Melanio Trump, le da v nekoliko bolj strokovnem okolju, kar je bržkone tudi razlog, da o njej slišimo bolj poredko. Je pa zelo prepoznavna v svetu. Leta 2010 je postala mednarodna dekanja leta, 3. Evropejka s tem prestižnim naslovom.

Zaradi svojega izjemnega občutka za geopolitično situacijo jo je pot preko srednje in vzhodne Evrope vodila v Rusijo, trenutno pa je aktivna predvsem na Kitajskem in v Indiji. Ne sledi, pač pa sama ustvarja pogoje. Je to, kar uči

– rojena voditeljica.

V kratkem boste proslavili 25. obletnico ustanovitve Združenja za razvoj managementa v dinamičnih družbah. Zelo ste prisotni tudi na Vzhodu?

Zelo sem vpeta v mednarodno okolje. Ko sem pred 30 leti ustanovila svojo šolo, Slovenija ni bila prepoznavna. Zdelo se mi je zamalo, da moram kazati zemljevid, ko hodim po svetu. Poleg tega sem ugotovila, da nas v svetu zelo podcenjujejo, ker smo manj razviti v managementu. Rekla sem si, da bom pospešila sodelovanje med srednje- in vzhodnoevropskimi državami, da bomo potem nastopili s skupno strategijo in nas ne bodo mogli tako podcenjevati.

Po vstopu v EU se je to nekoliko spremenilo. Pred kratkim sem bila na Japonskem, kjer sem v imenu EU otvorila konferenco o ženskah. Japonci vedo, kje je Slovenija, v Koreji pa so mi ljudje na cesti hiteli pojasnjevati, da poznajo Luko Koper.

Pred kratkim ste imeli tudi konferenco o “Hidden champions” (Skritih zmagovalcih, op. RBTH). Kaj je pravzaprav to?

Gre za termin, ki si ga je izmislil nemški strokovnjak Hermann Simon, z njim pa označujemo relativno majhna podjetja, o katerih se ne ve kaj dosti, sodijo pa med najbolj inovativna na svetu. Hidria je denimo tako inovativno podjetje, pa Pipistrel, Instrumentation Technologies iz Solkana, Akrapovičevi izpušni sistemi, pa Cosylab je noro inovativna firma.

Zdaj bomo z raziskavo nadaljevali. Dodali bomo še nekaj drugih držav. Kitajci so se čisto navdušili in leta 2018 bomo imeli konferenco o skritih zmagovalcih na Kitajskem.

Kako pa je z inovativnimi podjetji v Rusiji?

V zadnji knjigi Skriti zmagovalci je tudi pet ruskih podjetij. Podjetje Luxoft, ki se ukvarja z računalniškimi storitvami za banke, podjetnik Nikolaj Griško, ki dela najboljše baletne čevlje in kostume na svetu, podjetje Ruski helikopter, ki je 4. največji proizvajalec helikopterjev na svetu in je vodilno na tržiščih Sovjetske zveze, v Aziji, Afriki in Latinski Ameriki, potem podjetje Nanotechnology Instrumentations. V Rusiji so močni na področju računalniških tehnologij, da ne govorimo o Srbiji, kjer imajo kar 14 inovativnih podjetij s področja računalništva!

Pred kratkem ste sodelovali na forumu Gajdar v Rusiji. Kaj je bila glavna tema?

Glavna tema je bila Rusija in svet – postavljanje prioritet. Gre za konferenco, na katero Slovenci praviloma ne hodijo, pa bi preprosto morali biti tam – tako podjetniki kot akademiki. Gre za forum, ki ga ne gre zamuditi. Na njem srečaš ogromno ljudi, od poslovnežev do politikov ter ljudi iz akademskega sveta. Letos je bil forum daleč najbolj mednarodni. Veliko je bilo predstavnikov iz Svetovne banke in drugih mednarodnih institucij. Če želiš kaj novega izvedeti in se s kom srečati, preprosto moraš biti tam.

Letos so ogromno pozornosti posvetili izobraževanju. Zdaj je Putinu padlo na pamet, da mora imeti Rusija eno ogromno univerzo, če hoče tekmovati s svetom, zato je ustanovil RANEPO (Ruska predsedniška akademija za nacionalno gospodarstvo in javno administracijo, op. RBTH). Mislim, da Rusi resno mislijo z največjo univerzo na

svetu, ker hočejo dobiti veliko znanja, tako kot Kitajci in ZDA, kjer so vedno uvažali znanje.

Ruska akademija za nacionalno gospodarstvo in javno administracijo (RANEPA, rusko RANHiGS). Vir: <http://www.ranepa.ru/>

Rusi so zelo dobri na področju računalništva, na področju tehnologije, vendar je njihova znanost premalo praktično uporabljena, manjka jih voditeljskih znanj in veščin.

Nekaj časa ste bili zelo dejavni tudi pri novi moskovski šoli za management Skolkovo. Postala ste svetovalka, sodelovala ste pri njenem ustanavljanju.

Šlo je za megalomanski projekt. Zaposlenih so imeli kar sedem predstavnikov za stike z javnostjo! Na otvoritev so hoteli povabiti Madonno. To ni moj stil.

Vabili so me, da bi bila prvi rektor. Tega nisem želela sprejeti, saj sem videla, da gre za politični projekt in bi imela precej zvezane roke. Ponudila sem jim, da lahko nalogo sprejemem za eno leto in še to za polovični delavni čas. Rubenu Vardanjanu, enemu od ustanoviteljev šole, sem rekla, da ne morem zapustiti svoje šole. Potem me je hotel še malo prizadeti: "Tvoja šola je mala, naša pa velika!" Odgovorila sem mu: "Moja šola je res mala, vendar ima globalen domet."

Prav Skolkovo vas je pripeljalo do Putina.

V resnici najino "poznanstvo" sega precej bolj daleč nazaj. V čase, ko je bil še pomočnik župana Sankt Peterburga Anatolija Sobčaka, ki sem ga povabila, da bi otvoril konferenco Ceemen-a v Sankt Peterburgu leta 1995, se pravi pred 24 leti.

Odgovorili so mi, da je Sobčak bolan in namesto njega je prišel Putin. Konferenca je bila v hotelu Leningrad. Putin je govoril rusko in morali so ga prevajati. Navajal je dolgočasno statistiko in ljudje so se med njegovim nastopom veselo pogovarjali. Smo pa njegov nastop snemali in ko so Rusi proslavljali 20. obletnico ruskih menedžerskih šol in Združenja RABO (Rusko združenje poslovnih šol, op. RBTH), s katerimi zelo dobro sodelujemo, so me prosili, če jim dam film s Putinom, ki so ga na proslavi tudi predvajali.

Veliko let pozneje je Putin prišel položiti temeljni kamen za Skolkovo in stala sem v prvi vrsti z lastniki šole. Ko se mi je zahvaljeval za pomoč, sva se drugič rokovala. Globoko se mi je poklonil. V šoli Skolkovo še zdaj visi več kot meter velika fotografija, na kateri sva skupaj s Putinom in je bila takrat objavljena tudi na prvi strani časopisa Moscow Times.

Moskovska šola managementa Skolkovo. Vir: Press photo

Prvo poslovno šolo v celotni srednji in vzhodni Evropi sem ustanovila leta 1986, drugo je leto zatem na Madžarskem ustanovil George Soros, dve leti pozneje pa so jo odprli tudi na Poljskem. Rusi so svojo prvo managersko šolo ustanovili pet let za nami.

Rekli ste, da je bil Putin dolgočasen, zdaj pa je postal retorično pravi mojster?

Res je. To je prav neverjetna preobrazba. Verjetno je delal s pravimi svetovalci.

Nimate samo osebnih izkušenj s Putinom, pač pa tudi z aktualnim predsednikom vlade Dmitrijem Medvedjevom.

Ko je predsednik države postal Dmitrij Medvedjev, je začel namesto Putina na naše seje na Skolkovo prihajati on. Z njim sem imela polurno razpravo o tem, ali se Skolkovu splača iti v postopek za pridobitev mednarodne akreditacije. Rekla sem mu, da ne, saj je ne bi dobili. Svetovala sem mu, naj tako kot obstaja Šanghajska lista univerz, naredijo Moskovsko listo menedžerskih šol in naj začnejo sami deliti akreditacije, seveda z nekoliko drugačnimi kriteriji.

Zakaj ne bi dobili akreditacije?

Akreditacije dobijo predvsem velike šole in Skolkovo je resda veliko, vendar so premladi. Normalno je, da akreditacije ne dobiš prvih deset let. Kot drugo si akreditacije zaenkrat objektivno ne zaslužijo, saj so preveč vlagali v zidove in premalo v profesorje. Že takrat, ko so zgradili ogromno in fantastično hišo, ki jo je angleški arhitekt zasnoval po delu Vladimirja Maleviča, sliki s trikotniki, bi morali imeti pripravljenih 20 najbolj uglednih profesorjev z vsega sveta, ki bi začeli predavati. Potem bi pa lahko v roku treh, štirih let celo dobili akreditacijo. No, po tistem, ko bi diplomirala vsaj prva generacija študentov.

V svetu obstajata Ameriško in Zahodnoevropsko združenje managerskih šol, kjer gre za "old boys", zato sem jaz kot protiutež tudi ustanovila Vzhodnoevropsko združenje CEEMAN, ki zdaj ni več samo vzhodnoevropsko, pač pa je globalno, saj je v njem že 220 šol iz 55 držav. Naše gibanje še osredotoča na države, kjer se je management začel razvijati pozneje in verjamemo, da bi moral več prispevati k razvoju družbe.

Torej ima tudi vaša organizacija probleme s t.i. "old boys-i"?

Seveda, vendar bi rekla, da sem probleme imela bolj na začetku, zdaj smo se pa že tako uveljavili in toliko naredili ...

Kakšni pa so vaši kriteriji pri podeljevanju akreditacij?

Pri zahodnoevropskih akreditacijah je pomembno, da imaš zaposlenih najmanj 25 profesorjev in da si mednarodno vpet, mi pa gledamo bolj na "output". Nas zanima, kakšno vlogo ima šola v določeni družbi. Ali sodeluje pri reformnih procesih? Koliko je šola koristna za regijo, za državo? Naš moto je "odličnost in relevantnost".

Naša šola je zelo mednarodna, nimamo pa veliko svojih profesorjev. Zato sem se tudi odločila, da ne kandidiram za eno od teh akreditacij, saj se ne strinjam z njihovimi načeli. Zakaj bi na primer neka šola na Kitajskem, ki ima toliko milijonov prebivalcev, morala biti mednarodna? Zakaj bi neka ogromna ruska šola morala biti mednarodna? In zakaj naj bi se prav vsi ukvarjali z enakimi problemi, če pa imamo vsak svoje?

Raje sem šla svojo pot in pred 24 leti ustanovila nekakšno gibanje neuvrščenih v izobraževanju. Zdaj imamo v našem Združenju tudi vrsto afrških šol, ki se učijo od nas v srednji in vzhodni Evropi. Nobeno drugo mednarodno združenje jih nima toliko.

Koliko pa je v vašem Združenju ruskih šol?

Mislím, da 25. To je nekoliko manj kot prej, saj so Rusi naredili že prej omenjeno RANEPO, ki ima čez 250 tisoč študentov. Marsikateri od naših članov je zdaj integriran v RANEPO.

Najbolj ponosna sem na to, da je v Rusiji kar 110 profesorjev managementa, ki smo jih izobrazili pri nas. V CEEMAN-u imamo že 15 let Akademijo za izobraževanje profesorjev managementa, kjer smo izobrazili 570 profesorjev managementa iz vsega sveta.

Vir: Osebni arhiv

V zadnjem času Rusija na svoje univerze zelo vabi tuje študente. Prejšnji mesec sta se Moskovska državna univerza in Univerza Ruden predstavili tudi na sejmu Informativa v Ljubljani. So ruske univerze primerljive z zahodnimi?

Osebnostno bolj poznam managerske šole in nekaj jih je zelo dobrih. V Sankt Peterburgu denimo obstajata dve. Ena je zasebna in se imenuje IMISP (International Management Institute Sankt Petersburg), na njej pa predavanja potekajo v angleščini in ruščini in ima akreditacijo našega Ceeman-a. Lastne akreditacije smo začeli izdajati predvsem zato, ker smo želeli pokazati, da jo lahko dobijo tudi mlajše in manjše šole, če so dobre, ne pa samo 100 let stare univerze.

Vrniva se za trenutek k Putinu in Medvedjevu. Kateri vam je bil na prvi pogled bolj simpatičen?

Skorajda bi rekla, da Putin. Ker je bolj osebnost. Medvedjev je bolj izobražen, ampak je bolj "druga oseba", nima izrazitih voditeljskih sposobnosti. Putin zna biti prijeten. Zelo težko ga vidim kot nekoga, ki počne stvari, o katerih beremo v časopisih. Name je naredil vtis toplega človeka.

Ali verjamete, da je res vse, kar pišejo o Putinu?

Verjetno je tako, da za marikatero stvar sploh ne ve, tako kot je denimo tudi v ZDA. Obstaja predsednik države, za njim pa je cel aparat, ki dela točno to, kar želi. Mislim, da je v Rusiji podobno in da Putin marsičesa ne ve. Da bi dal ubiti ljudi ... recimo Galino Starovojtovo (poslanka ruske dume, ki se je zavzemala za etnične manjšine in je bila ubita v svojem stanovanju. Danica Purg se je skupaj njo in Hillary Clinton znašla celo na naslovnici knjige o ženskih voditeljicah sveta, ki je izšla v ZDA, op. RBTH).

Zame je bil Mihail Gorbačov idealen voditelj. Rusi pa pravijo, da je kriv za razpad SZ. Sama jim govorim, da bi se to zgodilo prej ali slej. V veliki državi je veliko problemov, zato jo je treba držati skupaj. In lepega dne se tega ne da več.

Najprej Rusija, zdaj Kitajska, ki je postala največje gospodarstvo...

Res je. Zadnje leto sem kar malo zanemarila Rusijo, saj sem bila več na Kitajskem, kjer sem postala članica mednarodnega svetovalnega odbora na eni od najboljših kitajskih managerskih šol. Na Kitajskem sem res vzpostavila dobre zveze. Ljudje se ne zavedajo pomena mednarodnih managerskih šol, v katere prihajajo ljudje, ki so že, ali pa bodo čez nekaj let res postali "liderji". Ali v politiki, ali pa v gospodarstvu. Največkrat v gospodarstvu, ki pa je tako ali tako povsod povezano s politiko.

Kitajci so zaradi politike Svilnate ceste zelo zainteresirani za naš del sveta. Tudi pri nas smo že imeli konferenco z naslovom "One belt, One road" (En pas, ena cesta). Letos septembra skupaj s Kitajci začnemo program "Global MBA", ki vključuje pet držav Svilne poti – Kitajsko, Kazahstan, Poljsko, Litvo in Slovenijo. Ta program bo financirala kitajska vlada.

[Contra Magazin: »Svilena pot« od Evrope do Kitajske se razvija v polnem zamahu](#)

Že septembra bomo lahko šestim Slovencem ponudili, da gredo študirat na Kitajsko. To bo dveletni MBA program. Leto in pol bo študij potekal na Kitajskem, zadnji semester pa pri nas. Vsaka država bo lahko poslala šest ljudi.

O Sloveniji vedno govorite z veliko naklonjenostjo, številnim pa se zadeve pri nas zdijo katastrofalne?

Podoba Slovenije v svetu je odlična, slaba je samo naša samopodoba. Na letališču zanosno sprejmamo samo naše športnike, ljudi z dosežki na drugih področjih pa ne. Slovenija je resda majhna država, vendar ima nekaj izjemnih posameznikov in veliko inovativnih podjetij.

Kaj pa negativna selekcija. Se vam zdi, da imamo v politiki in gospodarstvu res najboljše kadre?

Mislím, da se v gospodarstvu zelo trudijo, da bi dali najboljše, saj morajo že zaradi rezultatov, v politiki pa bi lahko bilo boljše. Vendar želim poudariti, da sta politika in gospodarstvo dve zelo različni področji. Osebno nisem za politiko, saj moraš v politiki delati kompromise. Verjamem, da bi Cerar ali pa denimo Židan rada naredila več, vendar ne moreta, saj sta v koaliciji. Politika je sama po sebi zahtevna stvar. Vseeno mislim, da bi bili najboljši lahko bolj izpostavljeni.

[»Slovenija in Rusija kažeta, da je mogoče sodelovati tudi v zaostrenih razmerah«](#)

V zadnjem času se veliko piše, da bi Slovenija lahko organizirala srečanje Putin-Trump. Smo to sposobni narediti, bi nam koristilo?

Seveda smo sposobni, koristilo pa bi nam zaradi imidža, ker bi se za nas bolj slišalo, poznalo bi se na turizmu. Navadno je vsak tak dogodek zelo odmeven. To bi bilo s PR stališča za Slovenijo odlično. Sploh, če bi se pojavila še Melania.

Po drugi strani pa gre res za moralno vprašanje, glede na to, kako se Trump obnaša, kakšne odločitve sprejema.

Kakšno je vaše mnenje o Melanii?

Imeti mora določene sposobnosti, da je tam, kjer je. Jaz je ne bi podcenjevala. Poleg tega močno upam, da bo Trump malo omilil svoje stališča in bo spoznal, da v politiki ne moreš vladati tako kot v gospodarstvu, kjer lahko greš premočrtno. Še posebej, če si lastnik.

Kako pa ocenjujete nedavni obisk predsednika Boruta Pahorja v Moskvi?

Z Rusijo imamo res dobre odnose in uživamo lep ugled, kar bi morali bolj izkoristiti. Zdaj pa sploh, ker smo kot majhna država manj na udaru. Pahor je šel tokrat v Nemčijo, Rusijo in Ukrajino. Mislim, da je ravnal modro, saj se je poskušal uveljaviti kot nekdo, ki je šel v Moskvo kot pogajalec.

Rekli ste, da daje Rusija vedno večji poudarek na izobraževanje. Kam gre po vaše Rusija?

V Rusiji sem slišala, da preprosto hodijo po šolah in izberejo recimo najboljše učence iz matematike, stare 10 ali 12 let, in jih pošljejo v neko elitno šolo v Moskvi. Vse jim plačajo. Tako kot mi športnike, oni vzgajajo matematike.

Rusija je ena od bolj odprtih držav. Iz Rusije v svet odhaja veliko ljudi in veliko ljudi prihaja v Rusijo. Imajo velike možnosti razvoja. Ne samo na tehničnem področju, kjer so že zdaj najboljši.

Velik korak so naredili tudi na področju trajnostnega razvoja. Včasih so bili tako konservativni, kot so trenutno Kitajci, zdaj pa niso več. Pred dvema letoma so na Forumu Gajdar trajnostni razvoj obravnavali kot neke vrste človekoljubje, kot nekakšno humanitarno pomoč, zdaj pa se je to radikalno spremenilo, kar je zagotovo vpliv pozitivnih praks iz sveta. To me je zelo impresioniralo.

Veste zakaj mi je naše združenje CEEMEN tako všeč? Zdaj imamo v njem prve Kitajce, na katere bomo spet lahko vplivali z naprednimi idejami glede trajnostnega razvoja, etike. Kitajske šole so bile doslej preveč proameriške, ni bilo integracije znanj, ni bilo holističnega pristopa.

Študij v Rusiji: »Rusi imajo široko dušo in so v marsičem zelo odprti«

Kakšen pa je vaš vtis o sodobni Rusiji. Dobivamo v Sloveniji pravo sliko?

Skoraj je treba iti tja, da začutiš atmosfero, ki se je malo spremenila. Mislim, da so Rusi zadnje čase zaradi vseh težav postali malo bolj skromni, manj domišljavi. Domišljavi v tem smislu, da je samo največje in najdražje dovolj dobro za njih.

Dobri hoteli so bili včasih tako dragi, da si skoraj nisi mogel privoščiti prenočevanja v središču Moskve, saj je bila cena 400 evrov na noč in celo več. Zdaj so cene malo bolj normalne. To mi je zelo všeč. Malo bolj so postali "normalni". Rusija ni narejena samo za obiske veljakov, ampak je zanimiva za vse.

Uporaba materialov RBTH je mogoča samo, če je jasno vidno, da gre za material iz spletne strani si.RBTH.